

Syklosporiini "Siklosporiini"

Käyttötarkoitus

Nivelreuman, nivelpsoriaasin, reumaattisten silmätulehdusten ja systeemisten sidekudossairauksien pitkäaikaishoito. Lasten hoitaminen on harvinaista.

Lääkevalmiste ja vaikutustapa

Syklosporiinia (**Sandimmun Neoral®**) sisältävät kapselit (25, 50 ja 100 mg) rauhoittavat niveltulehdusta ja estävät sen etenemistä. Nivelpsoriaasissa myös iho-oireet lievittyvät. Syklosporiinia on saatavissa myös mikstuurana. Syk-losporiini ei välittömästi lievitä kipuja. Vaikutus tulee 1 - 3 kuukauden kuluttua hoidon aloittamisesta. Syklosporiini kuuluu solunsalpaajien lääkeyhmään.

Reumalääkkeenä syklosporiinista saa sv-erityiskorvauksen (65%).

Annostus

Tavallinen syklosporiinin hoitoannos on noin 3 mg potilaan painokiloa kohti vuorokaudessa eli usein 200 mg. Kapselit otetaan kahtena tai kolmena annoksena vuorokaudessa. Hoito voi kestää vuosia.

Lääkkeen ottaminen

Syklosporiinikapselit niellään kokonaisina runsaan nestemäärän kera. Kapselit irrotetaan läpipainopakkauksesta vasta juuri ennen käyttöä. Tällöin voi olla havaittavissa hajua, joka on merkityksetöntä. Jos jokin lääkeannos unohtuu, sitä ei saa ottaa myöhemmän annoksen yhteydessä. Lääke tulee ottaa samaan aikaan joka päivä.

Haittavaikutukset

Tavallisimmat haittavaikutukset ovat käsien vapina, puutumisoireet, lisääntynyt karvojen kasvu ja ikenien turvotus. Ne johtavat harvoin hoidon keskeytykseen. Vapina tai puutuminen voi olla merkki syklosporiinin aiheuttamasta magnesiumin puutteesta, johon magnesiumia sisältävät valmisteet auttavat. Ikeniin kohdistuvia haittavaikutuksia voi vähentää huolehtimalla suun ja hampaiden puhtaudesta. Pahoinvointia tai väsymystä esiintyy joskus.

Syklosporiini voi vaikuttaa munuaisten toimintaan ja kohottaa verenpainetta. Joskus joudutaan aloittamaan verenpainelääkitys. Munuaisten toiminnan (S-Krea) ja verenpaineen seurannasta on huolehdittava. Jos verenpainetta ei voida pitää tyydyttävissä lukemissa tai S-Krea nousee 30 - 50 prosenttia lähtötasosta, on syklosporiinin annostelua vähennettävä tai hoito keskeytettävä. Joskus voidaan myös havaita lievää veren kaliumin tai rasva-arvojen kohoamista.

Leikkaushoito ei edellytä hoidon keskeytystä. Vaikka kyseessä on solunsalpaajan tavoin

vaikuttava lääke, syklosporiini ei aiheuta hedelmättömyyttä eikä riskiä sairastua syöpäsairauksiin. Vaikeimmissa infektio-tauteissa joudutaan harkitsemaan hoidon keskeytystä.

Minkä tahansa asian vuoksi lääkäri-ssä tai hammaslääkäri-ssä käydessä on muistettava mainita syklosporiinin käytöstä. Monet muut lääkkeet voivat vaikuttaa syklosporiinin tehoon tai haittavaikutuksiin. Mahdollista on myös, että syklosporiini muuttaa muiden lääkkeiden vaikutusta. Syklosporiinia saavan potilaan hoitokortissa on luettelo sellaisista lääkkeistä, jotka on aiheellista ottaa huomioon. Lääkäri-ssäkäynnin yhteydessä hoitokortti on syytä esittää.

Rokotuksista on syytä huolehtia suositusten mukaisesti, kaikki rokotukset voidaan antaa normaalisti.

Lääkityksen aikana tulisi välttää auringonvaloa ja UV-säteilyä. Lisäksi greipin käyttö voi heikentää lääkkeen vaikutusta.

Raskaus ja imetys

Raskauden ja imetyksen aikana syklosporiinia ei saa käyttää, ellei sairaus sitä välttämättä edellytä. Luotettavaa raskauden ehkäisyä suositellaan. Käytöstä raskauden aikana ei kuitenkaan ole havaittu aiheutuneen vaurioita sikiölle.

Hoidon seuranta

Kolmen ensimmäisen kuukauden aikana otetaan munuaisten toimintakoe (Krea) 3 viikon, 6 viikon ja 12 viikon kuluttua hoidon aloittamisesta. Samalla mitataan verenpaine, tarvittaessa useamminkin. Tarvittaessa otetaan lisäksi lasko ja CRP. Tämän jälkeen riittää yleensä kontrollitutkimusten tekeminen 3-6 kuukauden välein. Kontrolliväli riippuu Krea -arvoista ja verenpaineesta. Tarvittaessa hoitoannosta vähennetään. Laajemmat verikokeet otetaan vastaanottokäyntien yhteydessä.

Suositellaan, että syklosporiinihoidon seurannasta vastaa erikoislääkäri perusterveydenhuollon ohella.

Muuta huomattavaa

- Verenpaineen seuranta
- Veren magnesiumpitoisuuden mittaaminen, jos vapinaa tms.
- Laboratoriokokeiden seuranta tiheys riippuu etenkin munuaisten kreatiniinista (Krea)

[Lääkehoidon seurantataulukko](#) löytyy Terveyskylän Reumatalon sivuilta.

Päivitetty 8.8.2019